

INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 26.381

Portefeuillehouder: van der Zwan
Portefeuille: Financiën
Programma:
Taakveld: 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Datum: 23 juni 2026

Onderwerp: Reactie op bevindingen Accountantsverslag jaarstukken 2025

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN:

het accountantsverslag bij de Jaarrekeningcontrole 2025 en de reactie van het college op de belangrijkste bevindingen uit dit verslag.

INLEIDING

Jaarstukken 2025, accountantsverslag en reactie college

Het accountantsverslag geeft de uitkomsten weer van de controle van de jaarrekening 2025. Het college heeft kennisgenomen van de bevindingen en aanbevelingen die door de accountant zijn opgenomen en reageert middels deze informatiebrief op de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen.

De controle richt zich op de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties. De bevindingen geven inzicht in onderwerpen die aandacht vragen binnen de financiële beheersing en bedrijfsvoering van de gemeente.

Het college onderschrijft het belang van een continue verbetering van de interne beheersing waar de accountant in het verslag op ingaat. Daarbij merkt het college op dat voor verschillende bevindingen reeds maatregelen waren ingezet of inmiddels zijn getroffen. De resterende aanbevelingen worden meegenomen in de verdere versterking van processen en beheersmaatregelen.

KERNBOODSCHAP

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

- *Getrouwheid:* Goedkeurende verklaring van de accountant.

Bestuurlijke reactie: Het college ziet dit als een bevestiging dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de baten en lasten, de balans en de daarbij behorende toelichtingen, overeenkomstig de geldende verslaggevingsvoorschriften. Z

- **Rechtmatigheid:** er zijn geen materiele tekortkomingen gebleken.

Bestuurlijke reactie: Zoals het college in de rechtmatigheidsverantwoording heeft toegelicht, blijven de geconstateerde fouten en onduidelijkheden onder de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens van € 8,5 miljoen. De accountant heeft vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording aansluit bij de uitkomsten van de uitgevoerde (extra) controlewerkzaamheden en de daarbij geconstateerde bevindingen.

- **Financiële positie** is ultimo 2025 is sterker geworden ten opzichte van 2024. De risico's zijn daarmee voldoende afgedekt en de ratio's zoals solvabiliteit, grondexploitatie Quote, netto schuldquote laten een positief beeld zien ten opzichte van de signaalwaarden vanuit de VNG.

Bestuurlijke reactie:

Het college constateert dat de groei van het eigen vermogen en de positieve jaarresultaten voor een belangrijk deel worden beïnvloed door incidentele baten en onderuitnutting van kostenbudgetten. Dit betekent niet automatisch dat sprake is van een structureel financieel overschot. Net als veel andere gemeenten staat Lelystad voor de opgave om structurele lasten in evenwicht te brengen met structurele baten. Het realiseren van een duurzaam structureel sluitende begroting blijft, mede gezien de financiële ontwikkelingen binnen het gemeentefonds en de toenemende maatschappelijke opgaven, een belangrijke uitdaging voor de komende jaren.

De analyses uit de jaarrekening geven daarnaast aanleiding om budgetten opnieuw tegen het licht te houden en te onderzoeken waar structurele ruimte kan worden gevonden of waar budgetten beter kunnen worden afgestemd op de daadwerkelijke uitgaven.

- **Sociaal domein** De controle van het sociaal domein is in 2025 over het algemeen soepel verlopen. Gedurende het jaar is de Wmo-administratie gemigreerd naar Pink, waardoor de eerdere applicaties zijn vervangen. Daarnaast is een nieuwe werkwijze ingevoerd voor het bepalen van nog te betalen zorgkosten. Door gebruik te maken van beschikbare declaratiegegevens en data-analyse zijn deze kosten nauwkeuriger in de jaarrekening verwerkt, wat bijdraagt aan een betere financiële beheersing en rechtmatige verantwoording.

Bestuurlijke reactie:

Het college herkent het positieve beeld dat de controle in 2025 over het algemeen soepel is verlopen. De aangepaste werkwijze, waarbij de jaarafsluiting eerder plaatsvindt en informatie na de sluitingsdatum wordt verwerkt in het nieuwe boekjaar, draagt bij aan een stabielere controleproces en beperkt tussentijdse wijzigingen tijdens de accountantscontrole. Uiteraard worden majeure correcties die boven de rapporteringsgrens van € 200.000 uitkomen alsnog verwerkt in het betreffende boekjaar. Maar dat is voor de jaarstukken 2025 niet nodig gebleken. De gemeente blijft inzetten op verdere optimalisatie van processen, sturing en rechtmatigheid.

- **Samenloop beschikkingen: controle op samenloop** Wij hebben aanvullende gegevensgerichte controles uitgevoerd naar het risico dat bij jeugdzorgcliënten met meer dan €100.000 aan declaraties dezelfde dan wel overlappende zorgsoort in een vergelijkbare periode wordt betaald

Bestuurlijke reactie: De accountant heeft in 2025 voor het eerst een aanvullende controle gedaan op de samenloop in beschikkingen jeugdzorg. In de Verordening Jeugdhulp zijn spelregels opgenomen om samenloop van beschikkingen zoveel mogelijk te voorkomen. De organisatie heeft hiervoor controles uitgevoerd op cliënten met meerdere beschikkingen binnen de Jeugdwet. Daarbij is gebruikgemaakt de beschikbare data over 2025 en er is een 100% controle uitgevoerd. Uit de uitgevoerde controles zijn beperkte afwijkingen gebleken. De accountant deze controle beoordeeld en waar nodig aanvullende vragen gesteld. Uit de accountantscontrole zijn geen bevindingen gekomen.

- **Grondexploitaties** • De balanspost met de belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). De controle van deze balanspost kent hierdoor een diepgaand karakter waarbij de organisatie op vele aspecten

wordt gechallenged. Voor een viertal grondexploitaties hebben wij onze specialisten van Real Estate ingezet. Dit betreft Bataviakwartier, Stationsgebied West, Flevokust Noord en Flevopoort. De conclusies zijn dat de uitgangspunten die de gemeente hanteert niet “onaannemelijk zijn”.

Bestuurlijke reactie:

De gemeente Lelystad streeft naar het geven van een zo reëel mogelijk financieel beeld. Het beeld van de grondexploitaties worden om deze reden jaarlijkse geactualiseerd waarbij ook de realiteit van de waarderingen jaarlijks wordt gezien. Een grondexploitatie blijft echter ten allen tijden een samenbundeling van toekomstige onzekerheden die – op basis van kengetallen, referentiecijfers, e.d. – door de gemeente zo realistisch mogelijk worden ingeschat. Het is een raming waarbij de controlerend accountant de waardering van de diverse posten controleert.

Uit de rapportage van Real Estate Deloitte die de steekproef heeft uitgevoerd is de algemene conclusie dat de uitgangspunten die de gemeente gebruikt in deze grondexploitaties, “niet onaannemelijk” (groen) zijn. De accountant gebruikt voor de conclusies 4 definities en geeft daarbij 4 kleuren aan. Zie daarvoor de bijlage.

- **Kwaliteit verslaggeving** *Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces rondom de verbonden partijen en aan schattingen (bijvoorbeeld inzake de voorzieningen). Een voorbeeld hiervan is het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen getrouw zijn en consistent worden gebruikt.*

Bestuurlijke Reactie:

Het college neemt met waardering kennis van deze conclusie. De bevinding bevestigt dat de gemeente blijvend inzet op zorgvuldige en consistente financiële verslaggeving en verdere versterking van de kwaliteit van de interne beheersing.

- **Frauderisicoanalyse** *Fraude blijft een belangrijk aandachtspunt binnen de controle. De gemeente actualiseert jaarlijks de frauderisicoanalyse en bespreekt deze met de Commissie van de Rekening. Daarmee is frauderisicomanagement een vast onderdeel van de interne beheersing. De frauderisicoanalyse is in 2025 herzien. De accountant merkt daarbij op dat cybersecurity nog geen onderdeel uitmaakt van deze analyse en adviseert dit alsnog op te nemen. Daarnaast blijft aandacht nodig voor het periodiek toetsen van de werking van beheersmaatregelen. Positief is dat de opvolging van integriteitsmeldingen volgens de accountant adequaat plaatsvindt.*

Bestuurlijke reactie:

Het college onderschrijft het belang van aandacht voor cybersecurity binnen de frauderisicoanalyse. Gezien de toenemende digitalisering van processen en de mogelijke impact van cyberincidenten op de financiële verantwoording, in de voorbereidingen op NIS2 zal aandacht gegeven worden aan dit onderwerp. Hiermee wordt beter inzicht verkregen in de risico's die samenhangen met informatiebeveiliging en de mogelijke gevolgen daarvan voor de rechtmatigheid en betrouwbaarheid van de financiële processen.

- **Europese aanbestedingen** *In de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen dat de onrechtmatigheden ten aanzien van de Europese aanbestedingen € 135 duizend (2024: € 2,7 miljoen) zijn. De geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen zijn juist en volledig in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.*

Bestuurlijke reactie:

Het college constateert dat het aantal aanbestedingsfouten de afgelopen jaren is afgenomen. De hogere foutbedragen in 2023 en 2024 werden grotendeels veroorzaakt door één individueel contract, dat inmiddels Europees is aanbesteed. In 2025 betreft het enkele kleinere overschrijdingen van de aanbestedingsgrens (€ 0,135 mln.).

Het college blijft inzetten op verdere professionalisering van het aanbestedingsproces, onder andere door vroegtijdige signalering, betere contractbewaking en verdere bewustwording binnen de organisatie. Tegelijkertijd vraagt de praktijk om een balans tussen rechtmatigheid, continuïteit van dienstverlening en tijdige uitvoering van maatschappelijke opgaven, waardoor het risico op incidentele aanbestedingsfouten niet volledig kan worden uitgesloten.

Overige onderwerpen

Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke niet-gecorrigeerde bevindingen, onzekerheden en tekortkomingen in de toelichtingen zijn geconstateerd.

Bestuurlijke reactie:

Positie hiërarchie : Het college herkent de bevinding van de accountant dat de nieuwe werkwijze voor administratieve correcties boven € 100.000 niet in alle gevallen goed heeft gewerkt. Het ging om een beperkt aantal boekingen, maar de constatering is terecht. Daarom is het proces inmiddels aangepast, zodat deze controle in de toekomst beter wordt geborgd.

Verkopen Vastgoed. De accountant heeft aanvullende controles uitgevoerd op de grondverkoop. Daarbij zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Wel is vastgesteld dat een opbrengst uit een grondverkoop, die in februari 2026 is gefactureerd, volgens de verslaggevingsregels al in 2025 verantwoord had moeten worden. De accountant heeft dit daarom als fout opgenomen in de getrouwheidsanalyse. Omdat de opbrengst hierdoor in het verkeerde jaar is verwerkt, werkt deze fout ook door in de cijfers van 2026.

Cyber security: Ten aanzien van Cybersecurity, de gemeente heeft ter voorbereiding van NIS2, 11 projecten benoemd en informeert 1x per jaar de raad over de voortgang.

Nagekomen boekingen Nagekomen zorgkosten: De bevindingen hebben deels betrekking op de verwerking van nagekomen zorgkosten en de afwikkeling van transitorische posten uit voorgaande jaren. Naar aanleiding van de bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2024 heeft de organisatie de methodiek voor het bepalen van deze posten herzien. Het college constateert met tevredenheid dat deze aangepaste werkwijze heeft geleid tot een verbetering van de financiële verantwoording en dat de accountant hierover in 2025 geen afwijkingen heeft geconstateerd.

Niet gecorrigeerde controleverschillen. De accountant rapporteert fouten en afwijkingen die groter zijn dan de rapportagegrens van € 425.000 in het accountantsverslag. Het gaat hierbij om verschillen die van invloed zijn op het getrouwe beeld van de jaarrekening. In de jaarrekening 2024 zijn enkele kosten binnen het sociaal domein niet in het juiste jaar verwerkt. Deze fouten zijn destijds opgenomen in het accountantsverslag 2024. Omdat deze posten doorwerken naar de openingsbalans en het resultaat van 2025, worden zij ook in het accountantsverslag 2025 vermeld als niet-gecorrigeerd controleverschil. Daarnaast heeft de accountant in 2025 een nieuw controleverschil geconstateerd bij een vastgoedverkoop. Volgens de verslaggevingsregels had deze opbrengst in 2025 verantwoord moeten worden, terwijl dit in 2026 is gebeurd. Ook dit verschil is daarom opgenomen in het overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen.

VERVOLG

Raadsbesluit vaststelling Jaarstukken 2025 en bestemming van het rekeningresultaat. Verantwoording naar de toezichthouder en eventuele vervolgacties door de organisatie

BIJLAGEN

Conclusie Real Estate Deloitte:

Analyse grondexploitaties JR25 | Gemeente Lelystad

04-06-2026

Eindconclusie

Bouwprogramma op gemeenteniveau

- Bedrijventerreinprogramma

Eindconclusie

Grondexploitatie(s)

- Bataviakwartier
- Stationsgebied West
- Flevokust Noord fase
- Flevopoort

Eindconclusie

Subconclusies

Grondexploitatie(s)

- Bataviakwartier
- Stationsgebied West
- Flevokust Noord fase
- Flevopoort

Programma en fasering

N.v.t.

Prijs

Civiel

N.v.t.

Plankosten

N.v.t.

Legenda

- Onzekerheid
- Niet onaannemelijk
- Risico
- Niet aannemelijk